

villing, vi gav, men at der var andre, der fik Fordel i højere Grad. Jeg kan i Dag supplere dette med adskillige Eksempler, der er hentet fra den Udstykning, der foregaar i Henhold til Loven af 6. Maj.

Der er en anden Ting, som ogsaa bevirker, at vi netop nu melder os med disse Lovforslag. Vi har ventet en Tid, fordi vi haabede paa, at den højtærede Landbrugsminister skulde forelægge et Forslag om Forlængelse af Loven af 6. Maj. Det er allerede adskillige Maaneder siden, denne Lov ophørte at virke, ja, jeg kan gerne sige, at den ikke har virket siden August eller Oktober i Fjor. Amtskommissionerne staar vaklende og kan ikke arbejde. Folk, der ønsker Jord, ved ikke, hvor de skal henvende sig, og en stor Del af dem, der har købt Jord, ved ikke, om de er købt eller solgt, og derfor havde der været Grund til, at man paa et meget tidligt Tidspunkt var fremkommet med nye Forslag.

Dertil kommer en anden Ting. Vi skal i Dag behandle en Række kirkelige Lovforslag, og i et af disse, om Præstelønningerne, foreslaar Kirkeministeren, at den Vej, man hidtil er gaaet ved Udstykning af Præstegaardsjorder i Henhold til Loven af 4. Oktober, skal forlades. Den Udstykning, der var kommet nogenlunde i Gang, men som ganske vist det sidste Aars Tid er blevet hemmet Gang paa Gang af Præstegaardskommission og Menighedsraad, bliver ikke længere paabudt i Loven, men det bliver Menighedsraadene, der skal bestemme, om der overhovedet skal skæres nogen Jord fra Præstegaardsavlingen eller ej. Og medens det tidligere var saadan, at der, hvis Menighedsraadet ønskede det, kunde blive indtil 7 ha middelgod Jord tilbage, skal der nu efter Lovforslaget blive mindst 12 ha tilbage ved Præstegaardene. Man kan roligt gaa ud fra, at det bliver umaadelig lidt og af den allerdaarligste Præstegaardsjord, der i det kommende Aar vil blive udstykket. Netop fordi Regeringspartiet bl. a. derved viser sin store Kærlighed til den Jordlovgivning, der dog har haft til Følge, at Jordpriserne har vist Tilbøjelighed til at dale, kommer vi med vore Lovforslag. Alle Grunde taler for, at Rigsdagen under de ekstraordinære Forhold, vi har, tager alvorligt fat paa dette Spørgsmaal. Jeg skal nu ganske kort omtale Lovforslagene.

Det første skal jeg ikke dvæle længe ved, fordi det er Rigsdagen bekendt. Det er væsentligt bygget paa det Lovforslag, der blev fremsat den 5. Marts 1920 af den daværende Landbrugsminister Kr. Pedersen, det saakaldte fjerde Jordlovsforslag, og gaar

ud paa, at Staten kan skaffe Jord til Veje gennem Ekspropriation fra Ejendomme med en Jordskyldsværdi af over 50 000 Kr. og et Jordtilliggende af mere end 50 ha Ager og Eng. Det er lidt mindre end det i det nævnte Lovforslag foreslaaede, 150 Tdr. Land og 75 000 Kr. Jordværdi. Vi finder, at dette var for meget, idet det derefter i adskillige Egne af Landet vilde blive ret vanskeligt at skaffe Jord, og vi finder det her foreslaaede forsvarligt.

Der findes, som jeg nævnte før, nogle Brug, de saakaldte indeklemte Brug, der hverken er Landbrugsejendomme eller egentlige Arbejderboliger, men en Mellemting, Brug, som samfundsmæssigt set er nogle af de daarligste, vi har her i Landet, idet deres Indehaver, fordi han som Regel har en Hest, der er 1½ Tomme for høj, ikke kan være i Arbejdsløsheds-kassen, men dog bliver tvunget ud paa Arbejde hver Dag, Aaret rundt, og som nu, da Arbejdet er standset og de ingen Understøttelse faar, er ret daarligt stillede. Vi foreslaar da, at man til Supplerings af disse Brug kan ekspropriere ogsaa fra Ejendomme, der har et Tilliggende, som er under den i § 4^a nævnte Størrelse, og at man kun kan tage en meget lille Del fra de smaa Ejendomme, men mere fra de større. Vi foreslaar endvidere, ligesom i det fjerde Jordlovsforslag, en Bestemmelse, der gaar ud paa, at man kan ekspropriere Jord til Jordværdien. Jeg staar her med en Række Tal, der er hentet fra en Del af de Udstykninger, der er foregaaet efter Jordloven af 6. Maj, og disse Tal viser, at Købesummen for Jord i fri Handel ligger langt, langt højere end den officielle Jordværdi, der er ansat paa Ejendommene i 1920; ja, for enkelte Parcellers Vedkommende endogsaa saa højt, at den er over 4 Gange saa høj som den officielle Jordværdi, og derfor mener vi, at denne Ekspropriationsbestemmelse er absolut nødvendig i Lovforslaget. Der er endnu en lille Forandring med Hensyn til Bestemmelserne om Overtagelsen. I det saakaldte fjerde Jordlovsforslag stod der, at for at overtage Brug efter de da foreliggende Lovforslag skulde vedkommende have Valgret til Folketinget. Vi har ment, og vi har derfor i Lovforslaget indført den samme Bestemmelse, som fandtes i Jordloven af 6. Maj og i tidligere Jordlove, der siger, at det er tilstrækkeligt, at vedkommende er fuldmyndig. Der udkræves altsaa Fuldmyndighedsbevis til at kunne overtage en saadan Ejendom.

Det andet Lovforslag, *Forslag til Lov om Vilkaar for Overtagelse af Jorder i offentligt Eje*, er til Dels bygget over de Ændrings-